เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาษิตจีน (359)成语故事 (三五九)

วันที่ 12 สิงหาคม 2568 - 12:03 น.

ผู้เขียน	ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มฟล.

นิทานสุภาษิตจีนที่ **“เรียนไทยได้จีน”** จะนำเสนอในฉบับนี้คือ **有钱能使鬼推磨/有錢能使鬼推磨 yǒu qián néng shǐ guǐ tuī mó** (โหย่ว เฉียน เหนิง ฉือ กุ่ย ทุย หมอ) โดย คำว่า

有yǒu (โหย่ว) แปลว่า มี

钱/錢qián (เฉียน) แปลว่า เงิน

能néng (เหนิง) แปลว่า สามารถ

使shǐ (ฉื่อ) แปลว่า ใช่ สั่ง

鬼guǐ (กุ่ย) แปลว่า ผี

推tuī (ทุย) แปลว่า ผลัก ดัน

磨mó (หมัว) แปลว่า โม่ โม่ที่ทำจากหิน

เมื่อรวมกันแล้วแปลตรงตัวคือ มีเงินก็สามารถใช้ผีผลักโม่หิน หรือมีเงินก็สามารถใช้ผีปั่นโม่แทน อย่างที่เราคุ้นเคยกันก็คือ มีเงินก็สามารถจ้างผีโม่แป้งแทนคน มันคือคำเสียดสีเหล่าข้าราชการที่ทุจริต กินสินบาทคาดสินบนนั่นเอง มาอ่านตัวอย่างจากนิทานสุภาษิตจีนนี้กัน

ในช่วงราชวงศ์ฮั่นตะวันออก东汉/東漢 Dōnghàn (ตงฮั่น) กระดาษ纸/紙zhǐ (จื่อ) ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยไช่หลุน 蔡伦/蔡倫 Cài Lún กระดาษคือนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ ตั้งแต่ไช่หลุนพัฒนากระดาษขึ้นมา มันก็อำนวยความสะดวกให้กับงานเขียน การบันทึกตำราและการร่ำเรียนวิชาได้อย่างมาก ทำให้กระดาษได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว กระดาษจึงได้รับการยกย่องจากจีนว่ามันคือสี่สิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญในยุคโบราณของจีน

มีเรื่องเล่าว่า ไช่หลุนให้กำเนิดกระดาษได้แล้ว ชีวิตราชการก็ราบรื่น ก้าวหน้าเป็นใหญ่เป็นโต ไช่หลุนมีน้องชายคนหนึ่ง อยากร่ำรวยจากการทำกระดาษบ้าง จึงร่วมมือกับภรรยาร่ำเรียนวิชาการทำกระดาษกับพี่ชาย แต่ทั้งสองขี้เกียจใส่ใจในรายละเอียดต่าง ๆ เพียงเรียนรู้วิธีการผลิตมาอย่างหยาบ ๆ เมื่อพวกเขามาเปิดร้านผลิตกระดาษขายเองบ้าง โดยหวังจะกอบโกยความร่ำรวยจากการขายกระดาษ แต่เพราะพวกเขาผลิตกระดาษไม่มีคุณภาพ กระดาษที่ผลิตได้กองเป็นภูเขาเลากา กลับขายไม่ออกเลย สองสามีภรรยากลุ้มใจ กลางดึกคืนนั้นทั้งสองนั่งจับเข่าคุยกันอยู่หน้ากองกระดาษ ทันใดนั้นทั้งคู่ก็ตกลงที่จะทำอะไรสักอย่างเพื่อให้กระดาษเหล่านี้ขายออกให้ได้ ว่าแล้ว ไม่รอช้า ทั้งสองไปหลังบ้านช่วยกันยกโลงศพมาโลงหนึ่ง (ชาวจีนนิยมเตรียมโลงศพของตัวเองไว้ก่อนตายเสมอ)

พอเช้าตรู่วันรุ่งขึ้น ชาวบ้านก็ได้ยินเสียงของภรรยาน้องชายไช่หลุนร้องห่มร้องไห้ปานใจจะขาด จึงรู้ว่าเกิดเรื่องใหญ่แล้ว จึงรีบรุดเข้ามาดู ก็เห็นนางร้องห่มร้องไห้อยู่หน้าโลงศพสามี ระหว่างนั้นก็เผากระดาษที่พวกเขาเตรียมการเอาไว้แต่ต้น โดยมีข้อความว่าเงินจำนวนเท่านั้นเท่านี้ กระดาษทองขนาดนั้นขนาดนี้ ซึ่งในตอนนั้นไม่มีใครใส่ใจว่านางเผากระดาษเหล่านั้นทำไม แต่ทุกคนล้วนเข้าไปปลอบใจนาง และช่วยเหลือนางจัดงานศพ แต่พอผ่านมาคืนวันที่สอง ทุกคนก็ต้องตกตะลึงปากอ้าตาค้างตัวแข็งที่อขยับไปไหนไม่ได้ เพราะ ทุกคนเห็นโลงศพขยับ แล้วผู้ตายก็ผลักโลงศพออกมา เมื่อทุกคนตั้งสติได้ ก็เห็นสองสามีภรรยากอดกันอย่างดีอกดีใจแล้ว จึงเข้าไปห้อมล้อมสอบถามเรื่องราว น้องชายไช่หลุนจึงเล่าว่า ตอนที่เขาตายไปใหม่ ๆ เขาได้ตกนรกไปพบยมบาลเข้า ยมบาลเห็นเขามาตัวเปล่า จึงสอบถามว่า เจ้าลงมาทั้งทีไม่มีอะไรติดตัวมาเลยหรือ เขาตอบไปตามตรงว่าเขายากจน ไม่มี อะไรติดตัวมาหรอก เขาจึงถูกยมบาลสั่งให้ไปขังคุกผียากไร้ และให้ทำงานโม่แป้งในคุกนรกนั้น หลังผ่านคืนแรกไป ยมบาลก็มาหา และสั่งให้ปล่อยตัว เขาแปลกใจจึงถามยมบาลไปว่า ทำไมถึงปล่อยตัวเขาออกมา ยมบาลตอบว่า ตั้งแต่เมื่อวานจนเดี๋ยวนี้ เมียของเจ้าได้ส่งเงินส่งทองมากมายให้กับข้า เพื่อเป็นการตอบแทน ข้าก็เลยปล่อยเจ้าออกมา พร้อมกับบอกว่า ข้ายังไม่ถึงคราวตายจึงจะส่งข้ากลับมาคืน ข้าก็ถามต่อว่า แล้วโม่หินนั้นใครจะเป็นคนโม่ต่อเล่า ยมบาลตอบว่า เดี๋ยวก็ให้ผียากไร้คนถัดไปมาโม่ต่อ ดังนั้นข้าจึงกลับขึ้นมายังโลกมนุษย์นี่ไง

ที่มาภาพ https://image.baidu.com/search/detail ?z=0&word=有钱能使鬼推磨

เมื่อชาวบ้านได้ฟังแล้ว ก็เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง แต่เรื่องนี้ก็อย่างว่า ไม่เชื่ออย่าลบหลู่ ดังนั้นภายหลังต่อมา กระดาษของสองสามีภรรยาก็ถูกขายเกลี้ยง และกระดาษที่ใช้เพื่อการเขียนและการบันทึก ก็กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมต่าง ๆ ของจีนนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：意想不到的好運。

成語比喻：意想不到的好運。

Chéngyǔ bǐyù：Yì xiǎngbùdào de hǎo yùn.

เฉิงยหวี่ ปี่ยวี่: อี้ เสี่ยงปู่เต้า เตอะ ห่าว ยวิ่น

สุภาษิตเปรียบว่า โชคดีที่คาดไม่ถึง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

穷人真的无法和富有竞争，因为有钱能使鬼推磨。在竞争激烈中，金钱优势往往决定胜负。

窮人真的無法和富有競爭，因為有錢能使鬼推磨。在競爭激烈中，金錢優勢往往決定勝負。

Qióng rén zhēn de wúfǎ hé fùyǒu jìngzhēng, yīnwèi yǒu qián néng shǐ guǐ tuī mó. Zài jìngzhēng jīliè zhōng, jīnqián yōushì wǎngwǎng juédìng shèngfù.

ฉฺยงเหริน เจิน เตอะ อู๋ฝ่า เหอ ฟู่โหย่ว จิ้งเจิง, อินเว่ย โหย่ว เฉียน เหนิง ฉือ กุ่ย ทุย หมัว. ไจ้ จิ้งเจิง จีเลี่ย จง, จินเฉียน โยว ฉื้อ หวางหว่าง เจว๋ติ้ง เฉิ้งฟู่

คนจนไม่อาจไปแข่งขันกับคนรวย เพราะมีเงินจ้างผีโม่แป้งแทนคนได้ ดังนั้นในสภาพการแข่งขันอันดุเดือด ความได้เปรียบทางการเงินจึงมักจะกำหนดชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ได้